

ALTÍ DOMOV PRO VŠECHNY

Z málokoho je cítit tolik nadšení, síly a zároveň pokory a smyslu pro krásné hodnoty jako z tanečnice Lucie Kašiarové. Před deseti lety si splnila svůj sen a pro všechny nezávislé tanečnický a umělce založila v halách naproti Výstavišti Studio ALTA. Prostor, kde se pod jednou střechou propojují nejrůznější lidé i aktivity, se dnes těší velké oblibě nejen u umělců a diváků, ale i u místních komunit. Text – Anna Strnadlová Foto – Peter Fabo

Co vás přivedlo k tanci?

Pro mě je tanec nejen umělecké vyjádření, ale také způsob učení. Každý má svůj způsob učení - někdo rád čte, já se ráda učím skrze pohyb, skrze společné sdílení těl a duší.

Jak jste se ocitla v Praze?

Já jsem z Banské Bystrice a asi to byla nějaká intuice. Měla jsem možnost žít ve Vídni, protože tam mě lákali do jednoho souboru, ale myslím, že je to o tom městě a Praha, a zejména Praha 7, je krásné místo pro žítí. A to asi rozhodlo. Přišla jsem sem v roce 2005 dělat taneční projekt do NoDu a pak už jsem tu zůstala. Studovala jsem magisterské studium na HAMU a začala poznávat místní uměleckou komunitu.

Bydlíte na Sedmíčce?

Ano, bydlím v dolních Holešovicích, ale paradoxně okolí, kde bydlím, znám jen málo, protože jsem celou dobu tady, takže znám okolí ALTY a to, co lidi potřebují tady. Nedávno, když jsem šla dolů do Holešovic v poledne něco vyřídít, překvapilo mě, že to je aktivní živé místo, ulice plná lidí - byla jsem úplně v šoku. Těším se, až bude radnice Prahy 7 u nás vedle v ulici, to budu mít častěji důvod jezdit dolů i přes den.

Co by si měli lidé představit, když se řekne Studio ALTA?

Místo, kde každý může být sám sebou.

Jak vlastně vznikl nápad vybudovat takové místo?

Když jsem se sem přestěhovala a začala jsem pracovat v divadle Ponec, zjistila jsem, že existuje strašně moc nezávislých tanečnicků, kteří nemají kde pracovat. Takže vlastně idea byla vytvořit pracovní prostor pro nezávislé tanečnický a divadelníky. Byla to vlastně původně zkušebna, proto se to také jmenuje Studio ALTA, a ne Divadlo ALTA, protože náš původní záměr nebyl dělat divadlo, ale vytvořit prostředí, ve kterém mohou lidi zkoumat, bádát, tvořit, vytvářet představení a nakonec ho i prezentovat.

To jste se do toho vrhla úplně sama?

Ano, původně to byl můj šílený nápad, který podpořil můj partner Petr Voříšek a byli jsme na to úplně sami. Postupně se k nám začali nabalovat další lidi. V druhé vlně jsme tvořili trio s manažerkou Karolínou Hejnovou a technikem Lukášem Bendou. V podstatě je to takový bottom-up projekt, tedy iniciativa

pár lidí, která postupně začala bobtnat, až se z toho stalo to, co se děje dnes. Dnes jsme profesionální organizace, která je postavená na původních hodnotách a drží si k uživatelským osobní přístup. Propojujeme umělecký svět s potřebami lidí v našem okolí s mezinárodním přesahem. ALTA je v Praze i v celém Česku ojedinělý projekt.

Jaké byly začátky? Bylo to náročné, nebo si k vám tanečnický i diváci hned našli cestu?

Já myslím, že se v tomhle spojily dvě věci. Zaprvé jsme měli štěstí začátečníka, že jsme nevěděli, do čeho jdeme, a proto to fungovalo. Ale druhá věc pak je, že to děláte s nějakou vytrvalostí, vůlí a péčí, protože chcete, aby to v té společnosti fungovalo, stejně jako hodnoty, které chcete sdílet. A když vy jste v tom čistí, tak i lidé kolem se velmi rychle přidají a věří tomu s vámi. A pak samozřejmě ta díra na trhu byla. Když jsme otevřeli Halu 30, což je ta, kde je dnes divadlo, když jsme tam poprvé zvali lidi, že mají přijít zkoušet a prezentovat svá představení, koukali na nás jako na blázný, co mají jako dělat ve skladu. Teď s odstupem deseti let je to vlastně úplně cool, všichni to chtějí takhle, všichni hipsteri dělají svoje kavárny tímhle industriálním způsobem, ale před deseti lety sem lidi vůbec nechtěli přijít. Takže ta změna v myšlení a přístupu společnosti je dost razantní a v náš prospěch. Ale také nám to říká, že se musíme posunout dál.

K čemu vlastně původně sloužily haly, ve kterých je dnes Studio ALTA?

Myslím, že to byly sklady Tesly.

Co všechno dnes v ALTĚ najdeme?

Máme tu dvě zkušebny, jeden divadelní sál a také prostor, kterému říkáme kavárna Obývací, kde se návštěvníci, uživatelé, umělci, duchodci či děti mohou potkávat a kde se všechny ty aktivity prolou. Pak tu máme skladovací prostory pro techniky a scénografy, výtvarný ateliér, ateliér světelného designu, sdílenou kancelář, kde jsou architekti a další neziskové organizace. Myslím, že to, co je ve Studiu ALTA jedinečné, je, že spojuje různé druhy aktivit, různé lidi a všichni tady mohou koexistovat pod jednou střechou. Naší vizí totiž je propojovat umění s občanskou angažovaností. Myslím, že v dnešní době už je pojem divadlo zastaralý, protože dnes je nejdůležitějším úkolem divadla reflektovat, co se děje ve společnosti, a to lze, jen pokud víme, co ta společnost zažívá, a necháme ji žít s námi a my žijeme s ní. A to se v ALTĚ snažíme dělat.

Co ALTA znamená pro vás?

Pro mě je to prostředí, kde může člověk dělat chyby tak, aby se posunul ve svém životě dál.

Inspirovala jste se někde v zahraničí?

Když jsem začínala, tak ne, byla to spíš intuice. Ale pak, tím, jak to děláte, postupně získáváte mezinárodní kontakty. Momentálně jsme součástí největšího evropského networkingu nezávislých center, která fungují právě v takových brownfieldech. Jmenuje se Trans Europe Halles a v rámci něj se dvakrát ročně setkáváme se všemi členy a předáváme si informace, jak fungujeme a jak to dělají ostatní. A je hrozně prospěšné vidět, jaký to má dopad na místní lokalitu a jak města tuto činnost podporují. Praha ale v tomhle směru pořád hodně zaostává. Je v rukou ziskuchtivých developerů, kteří ji mění v nehostinné místo. Ale cítím - a věřím -, že se to v blízké době změní. A doufám, že budu u toho, až se magistrát rozhodne dát objekty nebo parcely k užívání kreativním lidem, aby město přetvořili ve funkční, příjemné a pulzující prostředí.

Studio ALTA letos slaví desáté narozeniny. Na co vzpomínáte jako na důležité momenty?

Důležitý moment byl hned na ten první, protože když jsem se rozhodla otevřít tohle studio, vzápětí jsem zjistila, že jsem těhotná. Pak se narodil náš syn Egon a ten tady s námi prožíval úplně všechno - byli jsme s ním za barem, umývali záchody, takže to bylo velmi intenzivní období, a to jak pro celou rodinu, tak pro všechny lidi kolem. Potom pro mě bylo hrozně silné, když jsme otevřeli další dvě haly a přitom jsem zjistila, že v tom nejsem sama, že je tu spousta lidí, kteří nám pomáhají, dobrovolníci, kteří tady v lednu, když bylo patnáct pod nulou, s námi objíjeli zdi a vyvázeli písek, nosili věci a díky tomu jsme to všechno dokázali udělat za jediný měsíc. A to byl moment, kdy jsem si uvědomila, že to lidi potřebují, že neděláme nějaký nesmysl, ale vytváříme prostředí podněcující aktivitu lidí. A když jsme dělali otvíračku a před zavřenými dveřmi stálo sto nebo sto padesát lidí, kterým jsme řekli, aby zavřeli oči, a oni to udělali a šli se zavřenými očima dovnitř, říkala jsem si, že to je ta důvěra, kterou tady budujeme. A že se nám daří.

Máte v ALTĚ nějaký domovský soubor, nebo dáváte prostor cizím projektům?

Ne, my jsme platforma, kde není žádná domínující umělecká osobnost nebo uskupení, ale

naopak se tady střídají. Jsme náhradním do-
movem pro různé projekty, taneční a divadel-
ní skupiny, neziskové organizace, zkrátka jsme
spíš takový obývací, kde si každý může najít
svůj domov. Anebo nemusí, může si vzít jenom
to, co potřebuje, a my mu k tomu poskytneme
profesionální zázemí. Ale je to samozřejmě
pod naší dramaturgickou supervizí a snažíme
se, aby všechny ty projekty byly zakotvené
v hodnotách, které uznáváme - hravost, nehie-
rarchické jednání, různorodost, tolerance.

A myslíte i na děti...

Ano, máme tady dětské studio Altík, ve kterém
je asi 120 dětí. Ty se tady pohybují skoro každý
druhý den a prezentují se tu pak i skrze různé
jiné projekty, zapojujeme je do intervencí do
prostoru, do opening sezony, mají tu svoje
představení. A pak tady pobývá Taneční studio
Light, což je profesionální taneční divadlo,
které se zaměřuje na prezentaci divadla dětem,
propojuje na jevišti profesionály s hrajícími
děťmi a pracuje s interakcí. V našem prostředí
je to ojedinělé. Ve srovnání s Divadlem Minor,
což je klasické divadlo, kde herci hrají pro děti,
je proces tvorby, kde se děti propojují s profesio-
nálními herci, výjimečný. A školy na to reagují
nesmírně pozitivně. TS Light také aplikuje
princip ALTY: všichni na jedné úrovni.

Co všechno obnáší stát v čele ALTY?

Naslouchání, vcítění se do rytmu týmu a jeho
potřeb. Myslím, že nejsem lídr, který trvá na
své vizi, že se ráda nechám ovlivnit názory
ostatních. Jako organizaci nás drží pohromadě
hodnoty spíš než cíl, kterého chceme dosáhnout.
A jsme taková organická hmota, která
reaguje na to, kdo je v týmu a co lidi kolem
nás potřebují.

V březnu letošního roku jste také získala titul Manažerka roku...

Ano, a jsem za to hrozně ráda, protože si mys-
lím, že v téhle chvíli jsem jediný člověk, který
má zároveň ocenění Tanečnice roku a Mana-
žerka roku, což je absurdní. Teď na posledním
srazu Trans Europe Halles jsem diskutovala
s řediteli kulturních zařízení obdobného typu,
jako je ALTA, a všichni mi řekli - většinou jsou
to chlapi -, že se musím rozhodnout, jestli
budu umělec, nebo manažer. Ale já jsem bou-
chlá do stolu a řekla jsem si: a ne, já dokážu,
že se to dá dělat jinak. Takže ta cena je pro mě
potvrzení, že je možné dělat obojí, že jedno
se může obohacovat tím druhým. A také, že
obě ty profese jsou vlastně podobné, že když
vedete tým lidí, kteří tančí, je to stejné, jako
když vedete tým lidí, kteří produkují věci
a pomáhají ostatním. V podstatě je to o dů-
věře, schopnostech a vědomí, že to děláme
společně. Tanec vás naučí silné odpovědnosti:
když tančíte s partnerem, nemůžete jej nechat
upadnout a vymluvit se „já jsem nevěděl“.
Ale když něco zkažete, musíte umět jasně
říct: Promiň byla to moje chyba. Nemyslím si
o sobě, že jsem dobrý manažer, chybí mi sys-
tematičnost. Cítím se být spíše motivátorem,
iniciátorem a provokatérem.

Co pro vás znamená dobré vedení?

Hlavně jít příkladem. Letos jsem se například
rozhodla darovat 10 tisíc korun, které jsem
dostala za ocenění Manažerka roku, nezávislé

skupině tYhle jako podporu pro nastudování
jejich nového projektu Meduza. Věřím tomu
projektu i lidem, kteří za ním stojí. Dennodenně
poslouchám v Obýváku stěžování umělců,
jak nemají peníze na vytvoření svých projek-
tů, jak omezují své původní vize, počty účín-
kujících atd. Na druhé straně sedím v grantov-
ých komisích a vím, jak na skupiny tlačíme,
aby se nespolehaly na grantovou podporu
a hledaly si vícezdrojové financování. Kdo ale
dnes v Česku přijde za umělcem a řekne mu
„Tumáš peníze a tvoří“? Filantropie v nezávis-
lém umění v zásadě neexistuje, a tak jsem se
rozhodla to změnit. Možná budu pro někoho
příkladem a spustím tím lavinu dárcovství.
Problém je, že živé umění není obraz, kterým
se můžete chlubit, živé umění je pomíjivé,
dočasně a neustále nám připomíná, že zítřka
tu možná nebudeme. Do takových projektů
málokdo rád investuje svoje finance.

Je možné být tanečnicí, manažerkou a zároveň matkou?

No, teď už to zvládám líp, protože mám za
sebou plně funkční tým, takže můžu být i tou
matkou. Dítěť byl ale můj syn se mnou hod-
ně v práci. Já myslím, že matky nemusí nutně
sedět doma a jen chodit na kávičko. A našťásti
je dnes hodně matek, které jsou angažované
a chtějí pracovat a dělat svoje aktivity. To je
zdravé jak pro matku, tak pro dítě. Matku to
nevyčleňuje ze společnosti a dává jí to pocit,
že je pořád hodnotná a může se realizovat,
a díky dítěti matka víc ví, proč to dělá. Dítě je
spokojené, protože matka je spokojená.

Kde vás můžete vidět v akci na jevišti?

V ALTĚ například v představení Uhozené kvě-
tinou, kde hraju s Terezou Ondrovou a Van-
dou Hybnerovou, se kterou hrají i představení
ANGEL-y. A také v představení Chevice, které
jsme nastudovali se známým choreografem
Davidem Zambranem a v němž nás živě
doprovází kapela Zrní. No a pak mě občas
můžete vidět v různých zajímavých situacích,
protože jsem člověk, který má rád akci v růz-
ných prostorech z různých okolností. Občas
se takhle s někým rozhodnu a uděláme někde
něco úplně na pankáče (smích).

Představení musí být fyzicky velice náročná...

Je to strašně fyzicky náročné. To je jedna
z věcí, které mě mrzí, že ve společnosti
panuje přesvědčení, že sportovci potřebují
péči o svoje tělo, ale u sportovců to nikoho
nenapadne. Přítom ta zátěž je extrémní a tělo
přítom hrozně trpí.

Máte čas i na jiné věci, než je tanec, ALTA a rodina?

No, ona ALTA má takovou negativní vlastnost
(smích), a to že když tam vstoupíte, tak zjistíte,
že už nemusíte jít nikam jinam. Takže jsem
měla období, kdy jsem si dala příkazem, že
musím chodit i do jiných prostředí a dělat jiné
věci. Tak teď se to snažím dodržovat, ale jsou
dny, kdy odsud nevytáhnu paty.

Pořádáte v ALTĚ komunitní akce, vznikla tu komunitní zahrada, v kavárně přibyla sdílená lednička. Záleží vám na sousedských vztazích?

Ano, protože nejsme uzavřená skupina lidí,
která si dělá, co chce. Naopak se snažíme
pozitivně ovlivňovat okolí, ve kterém existuje-
me, protože to okolí ovlivňuje nás, takže je to
fakticky dialog. A já věřím tomu, že když my
vytvoříme lepší prostředí pro lidi, kteří kolem
nás žijí, tak oni budou víc chápat to, co děláme
my, a proč to děláme. Zároveň je to ale i jistá
provokace, narušování každodenních stereoty-
pů našich návštěvníků. Baví mě pozorovat ne-
jistotu v pohledech našich zákazníků, když se
tu objeví parta bezdomovců a my jim naléváme
kaka. A také v tu chvíli cítím nejistotu sama
v sobě. Musím si přiznat, že i já mám předsud-
ky. Je to skvělé testování sebe a svého okolí.
A pořád čekám na ty seniory odnaproti. Ráda
bych je zapojila, aby nesešli sami doma.

Jakou roli hraje ALTA v komunitě cizinců?

Tak samozřejmě, že tím, že já jsem Slovenka,
se to přirozeně tady dost točí kolem Slováků,
ale nejen kolem nich. Jsme vyhledávaným místem
u zahraničních umělců, spolupracujeme
s mezinárodními festivaly, děláme mezinárodní
rezidence a projekty. Výhodou současného tance
je, že není jazykové, genderové ani kulturně
bariérové. Tohle se snažíme otisknout i v pod-
poře komunitně-vzdělávacích akcí. Měli jsme
tu třeba přednášku zde žijících mongolských
studentů o Mongolsku, kteří se propojili s míst-
ními ZŠ a ZUŠ. Když někoho osobně potkáte
a podíváte se mu do očí, přirozeně začnete více
chápat, že není jen rozdílný, ale máte hodně
společného. Pro dnešní společnost je to cesta,
jak se vyhnout xenofobii a extremismu. Podle
úředníků jsem ekonomický migrant. Podle
mě jsem asimilovaný jedinec, který pozitivně
ovlivňuje místní kulturu a zvyklosti.

Jak oslavíte desáté narozeniny ALTY?

Většinou se při oslavách organizace chlubí tím,
co za ta léta dokázaly. My jsme se rozhodli to
udělat jinak, protože my jsme tu díky lidem
a děláme to pro lidi. Rozhodli jsme se 4 dny
postupně věnovat všem cílovým skupinám,
které se v ALTĚ pohybují. První den věnujeme
dětem a mladým lidem, druhý den bude věno-
vaný taneční skupině ME-SA, která tady vznikla,
tím bychom chtěli poukázat, že podpora
mladých umělců je důležitá. Třetí den bude
patřit divadelním technikům a technologiím,
takže věřím tomu, že ALTA bude proměněná
k nepoznání - a toho se tedy trochu bojím
a zároveň jsem na to strašně zvědavá (smích).
Poslední den budou prostor okupovat svými
performancemi v netradičních zákoutích ALTY
umělci, kteří nám věnují své umění jako dárek.
To pro nás bude velké překvapení. Celá akce
bude přístupná veřejnosti a bude se konat
12.-15. září.

Co chystáte s ALTOU do budoucna?

Mým snem by bylo mít celý tenhle areál. Jsme
tu v pronájmu a víme, že areál se prodává.
Možná by jej někdo ze čtenářů mohl odkoupit
a rozjet s námi skvělý projekt prospěšný pro
místní okolí a s dopadem na celou společnost. ●

Lucia Kašiarová (* 1981) vystudovala Konzervatoř
J. L. Bellu v Banské Bystrici, Vysokou školu múzických
umění v Bratislavě a HAMU v Praze.

